

СРПСКА НЕЗАВИСНОСТ

ОРГАН НАРОДНО-ЛИБЕРАЛНЕ СТРАНКЕ.

ДЕНЕ ЗА СРЕЋУ:
за годину 24 дни, на по године 12 дни, на четврт год. 6 дни.
за остале земље на јаланском попутоту.
на годину 30 франака, на по године 15 ф. на четврт год. 8 ф.
за АУСТРО-УГАРСКУ:
на годину 15 фор. у БАНК., на по год. 8 ф. на четврт год. 4 ф.
за све остале државе:
на годину 36 фран., на по године 18 ф., на четврт год. 10 ф.

ИЗЛАЗИ У БЕОГРАДУ
УТОРИКОМ, ЧЕТВРТКОМ, И НЕДЕЉОМ
НА ЦЕЛОМ ТАВАКУ

ГРДИНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА У КУЋИ Г. ТОМКИ
АНДРЕЈЕНКЕ
БЕЛАНСИЈА ВЕНАЦ.

ЗА ОГЛАСЕ РАЧУНА СЕ:
према путу 12 дни, пари од реда, а после сваки пут 6 пр.
за приносано 50 парара дин. од реда.
Рукописи шаљу се уредништву, а претплате адмињистрацији
„СРПСКЕ НЕЗАВИСНОСТИ“.
Рукописи не враћају се. Неплаћена писма не примају се.

БЕОГРАД 25. октобра.

Сасвим је природно, што се стране новине ових дана много баве са Србијом и са догађајима и положајем у Србији; а још је природније и разумљивије, да су се највише нашли око тога посла листови наше „моћне пријатељице“, Аустро-Угарске. Има их, које није ни атентат на живот нашега Краља толико узнемирио, колико их је узбунило глас о томе да је влада Пироћанчева дала оставку, да је Краљ по-дворење народно-либералне странке милостиво примио и да је више пута ових дана позивао г.г. Ј. Ристића и Радивоја Милојковића на разговор. На саму помисао да може тако време да је, да Краљ позове на владу прваке народно-либералне странке, надају сви наши „пријатељи“ дреку и узбуну, вичући: „Обуци се у рухо жалости, вас Израиљу!“ —

Ми не можемо изнети нашим читаоцима сва разлагања стране штампе о стању у Србији, просто за то, што се у последње време, многи страни листови заустављају на пошти, а то су јамачно баш они, који би били најзанимљивији, који казују што им је на срцу, без икаквог обзира и рачуна. Но и међу овима што се пропуштају има толико занимљивих и значајних одавива, да по њима можемо поуздано познати какви су нам наши „пријатељи“ и који нам добро жеље.

На врх кукњаве и претње због опасности која је претила опстанку најпредње владе, тако „возљубљене“ у Пешти и у Бечу, истакли су се познати нам пријатељи „Пестер Лојд“ а особито посестрима „Виделова“, стара „Преса“.

„Лојд“ се још тешка да ће се криза свршити повољно за владу Пироћанчеву. Том приликом нас уверава полузванични лист угарске владе и незванично гласило спољног министарства бечког, да они вису заљубљени баш у личности садашњих министара у Србији, него да им жеље што дужу владу због јемства, што га налазе интереси аустро-угарски у Србији у досадањем раду и правцу те владе. „Али“, вели, „на послетку, баш кад би дошао какав Ристић на владу, ми би исто тако умели добити парнице са поновљеном Ристићевом владом, као што смо је добили и са прејашњом, коју је једнаnota Хајмерлова била довољна да обори; а трошкове око те парнице јамачно нећемо ми платити!“

Још је слађа стара „Преса“, десна рука наше „безуказне канцеларије“. Она се снебива од чуда, од када сад у Србији криза? За што да влада даје оставку, кад нема то-ме никаква узрока. Као што није крича влада што је Бонту прошао, тако се не може ни кривити ни због чега другог. „Шта се десило?“ пиши пресин заштитник напредне владе. „Једна махнита жена пузала на краља. Па, чудна ми посла! Треба је затворити у лудницу и да је казнени завод, па мирна Босна!“ То јо смишао „Пресиног“ умовања. Но „Преса“ не може ни ту прилику да пропусти, а да не покуша доводити у сумњу кривицу Јевремову.

Сиромах српски Аустријанац! Мора бити да му нису долазили до руке последњи бројеви „Видела“, иначе би морао дознати, да „тополска афера“ није више „измишљена“ као што је била представљана до атентата, и да Јеврем није више тако „невино стрељан“, као што се писало до 11-ог Октобра!

„Преса“ завршује своје умовање разметњвом претњом. „Кад је Аустрија могла надвладати — Горчакова, онда ће лако и са својим противницима у Србији“. Јадни Горчаков! Он је до сад мислио да је напустио управу руске политике због својих 85 година, а није знао да га Аустрија савладала! Човек се учи док је жив. На послетку заповеда „Преса“ Србији, да напредна странка мора све дотле владати у Србији, док се год аустријском утизу не поклони и сам — Ристић.

И то је нешто ново. Ми смо мислили да и навек мислим да само Краљ Србије има право да држи и да отпушта своје министре; а сад видимо да то највише право у нашој независној младој краљевини хоће себи да присвоји — редакција „Пресе“.

После свега тога морамо запитати пријатеље наше безуказне канцеларије, као Гетов Мефисто: „Wo zu den Lärm? Was steht den Herrn zu Diensten? — На што та вика? Шта жеље та господа?“ — Какви су то интереси аустријски, који би били у опасности, кад би нешто забиља Краљ Србије отпуштио ово министарство и позвао на владу прваке народно-либералне странке? Да ли се не бојите, да се под владом либералне странке неби могли и даље закључавати онаки за вас новољни уговори, какве сте већ под напредњачком владом закључили? Ту валь да лежи.

Но заборавили сте, да Србија још није тако дубоко пала, да јој ви напуштате, отпуштате и одржавате владе, већ да је то право Краља Србије, који неће питати вас, него ће се обзирати само на потребу своје државе и на жељу свога народа.

Запамтите једном за свагда: Србија је постала сама собом, Србија постоји само ради Србије и Српства и никога другога ради, па ни ради Аустро-Угарске. Serbia fara da se!

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД

За време кризе министарске нисмо, поред најбоље воље, могли пратити све стране новине, у којима се о тој кризи говорило, и то из простог узрока, што је цензура већи део страних новина на нашој пошти узаштила. Оно што је пропуштено у публику, беше једнострano тенденцијозно резонисање таких страних, нарочито бечких и пештансkih листова, који су или из политичких интереса пријатељски ваклојени са-дашњој српској влади, или који стоје у служби њеној. С тога репро-дуковање њиховог умовања не може лежати у задатку и интересу нашем, јер ти листови никад нису могли, кад су год писали о Србији, да се уздигну до оне објективности, која искључује њихове и њихових госа интереса; а да се српски и аустро-угарски интереси не могу баш тако лако изједначити, о томе бар није нужно много речи трошити.

У главном колко смо могли до-знати, протумачила је сва европска штампа министарску кризу у Београду као нешто са свим природно, сувремено, па шта више и вужно. Разуме се, да и ту морамо изузети неки део аустро-угарске штампе, коју смо већ напред споменули, и која је с њеног гледишта ватреном бранила данашњи кабинет и највише презала од тога, да либерална партија не прими наследство његово.

Новосадска „Застава“ бележи гласове о кризи министарској, вели између осталог, да је у Бечу и Будим-Пешти као тром из ведра неба пала вест, да је у Србији наступила министарска криза. „Застава“ изгледа, као да је бечке и пештанке кругове та вест већма изненадила, него она прејашња о аген-тату на Краља Милана. Даље говори како је краљ позвао „Ристић и Р. Милојковића к себи, те се дуго времена саветовао с њима, без да

су предмет и резултат саветовања и коме познат.“ Та „Заставина“ вест је истинита. Његово Величанство Краљ доиста је позвао г. г. Ристића и Радивоја Милојковића к себи, и то у претпрошлу суботу; по то и ако је могло збунити у Аустро-Угарској. У Србији није за цело никога изненадило.

Даље наводи „Застава“, како јој не изгледа невероватно, да је Краљ жељео фузију либералне и најпредње странке, „јер се с Пироћанчевим кабинетом даље владати не може,“ па додаје у исто време, да тај експедијенс, и ако би се остварио небинако могао бити дуго-вечан. —

И ми држимо да така фузија неби била другог века; с тога смо и уверени да, колко због тога, толико и још више због других много важнијих разлога није вероватно да се она може остварити.

— Берлински листови непрестано говоре, да ће гроф Толстој, руски министар унутрашњих послова одступити и мисле да ће на његово место доћи или сам Игњатијев, или други који државник, кога би Игњатијев препоручио. Игњатијев је ових дана оставил аустријску престоницу и отпутовао је у Петроград, но што је доиста значајно бечки листови нису том приликом, као обично, нападали на њега, нити су говорили о немогућности да ће он доћи на владу, већ су просто јавили за његов долазак и одлазак.

— У аустро-угарским делегацијама имаје заједнички министар спољних послова доста муке да умир, нарочито мађарске политичаре, због држава Црне Горе, на коју као да у Аустро-Угарској јако подозревају, од како се кнез Никола вратио из Русије. Гроф Калноки био је тако добар те је издао по-волну сведоцу кнезу Николи и сажаљевао је само, што то и о пријорском народу не може рећи. Делегације су такође са сажаљењем узеле то на знање, а бечки и пештански листови надају се да ће, кад већ кнез Никола не може, Калноки за цело поправити Црногорце.

— Кome да ту не падне на ум она наша пословица: „не липши и т. д.“

ИЗ ЛИСТОВА

а) руских

„Восток“ пише: „Будимо на о-презу, јер непријатељ наш отворено из-дази противу нас. На Истоку сваким даном његов положај постаје учвршћенији.

Његови агенти, његови чиновници и разуздана солдатија копа отворено јаму свима источним народима. Православна УНЕСКО која је извор живота наше браће, са свију се страна поткошава. У Босни и Херцеговини, већ се отворено забрњује народу да се и својим правим именом сме звати. Ко рекне да је православни Србин, тај је изложен свима опасностима. Он нема ни личне ни имовне слободе. Са њиме се пуне хапсаче, он постаје жртва куршума и вешала, која су средстава изабрали човечни Аустројавци да њима „просвете“ Босну и Херцеговину.

Српско свештенство, горе је сада на муци но што је било под Турцима. Српски учитељи пртерују се на све стране. Народ силом хоће да принуде да се одрече своје вере и своје народности. Странци се насељавају скуда, и они бездушно гуле и отимљу од народа. Намети и дације тако су велики, да их готово пигде нема у свету. Ако има где робова, то су сироти Башњаци и Херцеговци највеће робље нових својих господара и „усрѣтитеља“.

Сироти народи једини сада уширу своје погледе на нас. И зар ми можемо бити равнодушни према њиховој несрѣћи? О не: Ми нити можемо нити смемо гледати равнодушно њихову жалосну судбину и несрѣћу. Помоћи им морамо и то што пре, јер ако њих нестане, ми смо наш историјски задатак прогрели, па ће зло које је њих стигло стићи и нас. Будимо дакле на опрезу и радимо брзо и отважно....

ДОПИСИ

Жабаре, 16. Октобра.

Силом варошица Жабаре, добила беше 13. т. мес. приличан изглед према новом имену. Регрутска комисија тог и следећег дана издавају дводистогодишњаке из општинских спискова за стајаћу војску, па се беше слегао доста народа као о изборима посланика.

Не бих имао шта писати о самом овом збору, али дугачки ноќи Бабамиљићеви, као да и овом приликом нису прошли на то. Комисија регрутна, која и до сад ове послове обављаше, досад беше врло солидна у раду, а састојаће се из ових истих личности. Нарочито мајор Хади Димић, увек беше строги али правнички војник. Но само ова његова чаростоћа карактера и уздржала је те се није десило више „погрешних гледишта“ на смисаљака закона о регрутовању, а по самом капетану Бабамиљићу, неверујем да би и било друкчије, но само његових гледишта и тумачења емисла законског.

Знамо да сваки мора „за себе“ служити и не за задругу, о чему имамо стотинама примера. По овоме чудно изгледа

причање очевидаца, да је доста младића уписано као „задружни“ и ако су они кућне старешине или у самој ствари, или по престарелости или неспособности оца за рад. Овакав рад изгледа нам као усиљен, бубњен, као да неко хоће тим да попуни и прикрије неко очевидно зло. Ово се даје објаснити примером који немо испричати, по казивању очевидаца.

У Ореовици има једна кућа, из које још од њенога постanka, а то је још из времена Кара-Ђорђева и Кнез Милошева, никад досада па ни сада не беше војника. Ова је кућа по богатству у реду првих у целоме срезу.

Пре две године старешина ове куће Степан Ђорђевић беше записат за регрут, па као старешина, и ако у кући има синовца Илију од 18 година ожењена, који пословима као и стриц Степан руковаши, — буде ослобођен службе у војсци.

Сада пак уписан је за регрутата Илија М. Ђорђевић трговац из Ореовице чија је задруга: стриц Степан од 23 год; брат Светозар од 17 год; сестра Н. од 11; стрица Н. од 22 год; жена Н. од 20 год; и жена Јивка од 40 година, сви способни. Овакав је списак Б. од општине Ореовачке поднесен ср. власти пре месец дана.

На дан регрутације 13. т. м. предстали су сви уписанци младићи, па и Илија с њима. Кад је по наредби комисије требало да се регрут из Ореовице прегледају, Илија Ђорђевић беше увршћен у ред „задружних“, и на позив да се сипаје ради лекарске визитације, Илија изјави: „ја сам потпуно здрав, аз холим да се и не славчим, и да ме је доктор не прегледа“. Разуме се да се ова молба Илијина није могла уважити. Лекар је прегледао све младиће, па и Илију „и за њега изјавио да је потпуно здрав“.

Е, али стари каниц, и шеретлук, на предњачкој готовини, и ове у овој својој дужности за свакога Србина, мораде своје гадно лице да покаже. Газда Милан Мијутиновић из Жабара, поборник правде и истине „од арије“ чувени двогласац на последњој „скупштини“, свој погани прст гурну и у раздома се иначе врло озбиљне и до сад правичне. Да неби когод помислио да се Милан ту случајно десно, напомињемо, да је Милан тај рекрут Илије, да не само што и Миланови синови онаквим путем избегле службу у војсци, нарочито млађи, који мораде за несвоју бити и учитељ у Ракинцу, само да се за време регрутације може рећи да је већ у државној служби, — но и зетове своје овај „патриот“ заклања од војничке службе. Ово неговоримо на памет, но ево села Ракинца, које све зна, зашто је Милан газда Милановић био учитељ, и ако се за то никад ни спремао није. Тако исто зна ћео Ракинци, с колико муке беше одобро

бојен Стеван Гроздановић зет Миланов војсне службе. Заузимање Милановим доказано је да је Стеван кућни старешина, и ако има у кући и целој радњи зета Косту Радовановића, који му је не само ортак у целом имању но и прави задругар по воли Стевановог оца Марка, и да је Коста и данас старешина ове куће у сваком односу. На посетку, по закону у списак Б, чине се задруга регрутова из посмене книге, па што је тамо у време пописа уписано било као задруга, то важи по закону о регрутовању па и онда ако су се поједини чланови одели.

Но мимо свега тога, газда Милан на врло као на рупу, па хоће да све што је његово, треба да је привилегисано. Тако сада и овога зета хоће силом да извеле из војске.

Пошто је доктор као што рекосмо изјавио да је Илија потпуно слободан, — газда Милан напредњачки безобразно одвали: „Пазите ћасаодине, ово је мој зет. Ја знам да је он неспособан, прегледајте га боље по труда, аз је недраво има неку муку“. Ово је било мазање, али глађ се не може подварити, без славнога у том погледу виртуоза Бабамиљића. Кад је комисија заповедила да се ови облаче, капетан је собом узео за руку Илију, гола у самој кошуљи без гаћа, па у сред пода зашалио велики милинери, и одвео га са доктором, па очиглед свима осталима регрутима у своју собу да га према свељи визитира, а практиканта наредио да чува ствари Илијине, јер рече капетан: „ту има доста новаца, пази, ти кеш одловарти“. Ово тумарање са свељом показује старога виртуоза, да би остали регрут поимисали, да је слабост Илијина толико фина, да се без свеље неможе према светлости сунца спазити.

— И, кад су малоге бабице деца пропадају. Веле да је доктор при конзулијуму са капетаном, изјавио: „ја је наш потпуно здрави Илија, неспособан за службу у војсци“!!!

А шта сте мало пре пред свима регрутима јавио у очи комисији изјавили г. докторе? Зар таквим савесним радом почињете каријеру у ер. Моравском? А зашто је баш Бабамиљић морao голо-крава регрута са свељом па још у своју собу на визитацију водити? Од кад Бабамиљић зна да у свељеном оделу Илијином има „млого новаца“ па је нуждан практикант да чува? Зар ије довољно што лекар свечано изјављује да је регрут здрав, и овај сам не само не протестије, но још признаје и моли да се не прегледа? Зна ли Бабамиљић да се зна како је он комисији представио, да је овај регрут самограх, без задруге, кућни старешина, и да његов млади стриц Степан, не може се по закону (по ком) сматрати за задругата са својим

Г. Ристић узе реч:

„Ваше Величанство, Господару“. Мисли су смишљене, речи одабране. Глас звони достојанствено. Господар упрво очи у говорника и не скида очи с њега.

Г. Ристић подноси Његовом Величанству Краљу осећаје Скупа против безбожног покушаја, који је био управљен против живота првога Краља Србије, и који је претио да баци отаџбину нашу у недогледну провалу свакојаких заплета, несрѣћа и опасности; он изјављује, да смо сви испуњени осећајима радости, што су све те опасности одклонене и од Краља и од наше отаџбине, и завршује да либерална странка, као странка реда, напредка и правилног развија, чији су одношенији лојалности према дому владајачком не само дужност, но су још постали и традиција и потреба коју сви дубоко осећамо, честита себи и отаџбини што је првије спасло Краља. — „Да живи Краљ“; — „Да

живи Краљица“; — „Да живи Краљевић“.

Бављају деца капетане, па извјуку узицу. Знамо ми све шта си заплетао, али очекујемо још који дан, па ћемо поименце потражити од окр. команде па и министра војеног, да п кажу како се има разумети задруга и остали прописи за војника о регрутовању. Питаћемо зашто се узима војник из Вишевића, чији је брат изслужио у марту ове године, а не узимају је друга двојица из једног села из Мораве, чија су браћа тако исто одслужила пре годину дана, а добре су затруге.

Другом дакле приликом казаћемо редом имена свији које је, по нашем мишљењу, комисија неправилно пописала под пресијом старог виртуоза, а сада само откривамо свету пут за бољу пажњу у овим пословима, гдји је напрехаџија отворено широко поље, да акцију своје нарави развију.

Ва. П. О.

Чачак, 12 октобра 1882. год.

Извенадни глас, да у недрима мајке Србије, има још по воја отровна змија, запојена чемером проклетих Бранковића, која је могла да ћију убилачку руку, на Његово Величанство, нашег омиљеног Краља Милана првог — ожалостије је до крајности сваког правог патријота српског; али је у још већој мери обрадовао ваздух верне и истинске пријатеље дома Обреновића тиме, што је паклена намера пакленије душе осујећења!

На спрам убилачке намере гњевом приспуњено грађанство вароше Чачка, похитало је у цркву да благодари Вишњем творцу на превеликој милости, што је сачувано драгоценом животом Краља, и народ српски од тешких искушења! И црква, и звоница цркве биле су дунком пуне народа обојен поља. Радње су цедог дана биле затворене, а увече је варош била дневно осветљена, број коју се народ до неко доби воћи уз музику веселно — жиготуши творце мрског атената спроман издајства и већим проплетењем. Но колико смо радосни, што је метак мрског убице промашио циљ са толико и више увећаја би се наша радост, ако би се пронашао прави извор — отровно гњездо, у коме се лежу и гаје отровни први — који тако често подграђује млађано стабло наше младе — обновљене Србије, у најлепшем цвету њеног напредовања. — Крајње је време

живи Краљица“; — „Да живи Краљевић“.

Његово Величанство, Краљ, „дубоко тронут осећајима гнева и превирања“, која испуњавају либералну странку према атентаткињи, дубоко је тронут и осећајима радости која му подноси народно либерална странка. Он је узбуђен. Уверен је, јер му од свију страна стижу најискреније изјаве и честитке, да ће тај случај још јаче афирмирati везу народа са Обреновићима. Благодари Богу као владајац и као Србин што му је живот сачувао, јер је свестан свога позива и зна шта значи Његов живот за Србију. Пред људима, који му свечано изјављују своју оданост, и о чијем је патриотизму уверен, који му отворено и искрено изјављују да су задахнути духом реда, напредка и правилног развија земље, — пред њима хоће искрено да говори. Он се нада да ће тај покушај против Његовог живота прикупити све

ЛИСТАК

СА ГЛАВНОГ ЛИБЕРАЛНОГ СКУПА

Других дан

Рано у јутру, 18. о. м., почеше се купити чланови „Друштава за потпомагање Српске Књижевности“ у дворани велике пиваре, јер се још у вече прошлог дана распучује да ће Његово Величанство Краљ примити Друштину у 10 часова пре подне.

Много пре 10 часова беше дворана дупке пунा. Сви који прошлог дана учествоваху на састанцима, беху у потпуном броју на окупу и спремни да учине подворење владајућему.

Г. Јов. Ристић, као председник Скупа, саопшти у кратко цел да-нашијег састанка и у једно готовост Његовог Величанства Краља, да је вољан примити Друштину у п. о аудијенцији.

Скуп свечано улази у двор Краљев. Ту свечаност не алтерира ни сувише истакнута личност Димитрија Јоксића, који се обема рукама подбочио на прозор са цигаром у устима.... Нек га, веле, нек ужива.

Брзо се испунише простране дворане у Краљевом двору. Напред се формирао полуокруг са првацима и важнијим људима из свију округа Србије. Г. Ристић стао нешто мало напред, јер је он у име Друштине да поздрави Краља.

Није дugo потрајало, када потпуновник Франасовић отвори двокрилна врата што воде у Краљеве собе, и пред представницима народно-либералне странке појави се — Краљ. Бурно „Живео“ беше први поздрав, којим га дочекаше испуњени.

Његово Величанство, у цивилном оделу, застаде пред г. Ристићем. Нема тишине настаде.

www.uniliber.rs

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
С
К
А
Б
И
Л
И
О
Т
Е
К
А

— велимо — да се што пре спале вар-
ија образине, те да се једном сваки
види у правој својој слици — да се ви-
ди: које вера, а ко невера? — дакле доле
са образинама.

Још једна околност, која избија на
површину овог великог злочина, јако нам
пада у очи и неда се објаснити, на име:
Како је се могла проклета крвица, при-
вути тако близу Краља и на њу испалити
метак, како се — велимо — могаде про-
турати кроз толико људи — на три ко-
рака близу а да то никоме не падне у
очи, кад се зна, да је проклетница још
од тополске завере забележана! Своји-
шта заједнички изговарио је да се
попушта овакома, па ће нас и даље занимити све доnde, док нам се
са надлежног места не објасни овај не-
чуveni ребус.

Чачаник.

ВЕСТИ ИЗ НАРОДА

Из Заблаће пишу нам, како је глас
о атентату на Краља дубоко потресао
сав народ и изазвоао у њему гнушање и
осуду. У исто време кад је народ ра-
збарао да је промисао очувају живот Кра-
љу народ је обузела велика радост, и
сви су грађани ове општине похитали
да заблагодаре Богу на његовој милости.
По ершеном благодарењу у цркви
послала је деспеша Краљу, у којој је па-
род изјавио, своју радост што је благи Бог
спасао живот првом Краљу српском, и
гнушање и осуду пакленог дела, које је
покушала зликовачка рука да изврши, те
да баци у велику беду и несрету отац-
ину и народ српски.

После благодарења изговарио је ваља-
ни свештеник Владимир Поповић, скру-
чењеном народу врло лепу беседу.

Са Рашке јављају нам, како су „Ви-
деловци“ додијали народу у сваком по-
гледу. „Виделовачки“ кмет Кашић, чини-
се оно што је за стругу осуду. Он је
више пута хватао у криумчарењу дувана
из Турске у Србију, те је због тога
кажњен са по више хиљада гроша. У марту
месецу нађена је у његовој кући кра-
ћена со и опацци, које су Турци покрадли
са питаце. Ето такове људе „Виделовци“
хвала и бирају их за кметове.

Но треба и оне приказати свету који
такове људе подржавају и бирају их за
кметове. Међу њима су главци, практи-
канти Андрија и Ђока и овашњи поштар.
Прави бије људе кад дођу код власти.
Он је по „виделовачком“ обичају дигао без
решења две државне фурune из државне
механе и однео их за своју потребу у
кућу своје жене. Глава је тога човека
уек занета силом алкохола.

Други је истериван једном из службе,
кад је у срезу краљевачком дигао неком
сезаку пет дуката, но то није сметало
Гарашанину да га поново узме у службу

странке од реда око Њега, да сачувају Србију. Он има права за-
хтевати да се нађе земљиште, на
ком ће се сви грађани од реда бо-
рите, за напредак земље. Нема по-
зитивног мишљења, да ли је атен-
тат само лично дело, јер се атен-
тати обично само онда чине, кад
је за то згодно земљиште. Тврдо
верује да за стање у земљи сви
носе одговорност. Узрок је томе,
што су партијске борбе сувише развијене, па с тога и могу напредо-
вати елементи нереда и морално
уливисати на народ. Позива стран-
ке да се здруже око престола, јер
изван тога нема спаса. Он има енер-
гије да стане на пут нереду, но
жели да се изнађе заједнички на-
чин за спасење садашњости и оси-
гурање будућности. То је његова
 жеља као Србина, патриоте, вла-
даца. Овако не може да буде и
да остане. Он апелује на све стран-
ке од реда, јер, не дао Бог, да би
рекао да је једна партија крива.
Ваздух је пун електричитета, но
он је још увек у њега,

и пошиље овамо. Како он веле, он има
ту мисију, да на све мотри и све до-
ставља министру и начелнику Кочи. А
како овакови човек врши ту „поштено“
службу, може се лако замислити.

За поштара се зна да он све државне
ствари употребљује као своје и њима-
се служи. Он је узео некога ћорђа, кога
је његов отац истерао из куће као са-
всив поквареног, те овај сада вуче мач-
мачку плату, а не ради ништа, по сву
службу врши други момци. Овај се Ђо-
рђе уписао у „виделовце“ и то му је си-
гурно награда!

Жалосни попа Глишић био је овдји-
ша „Виделовачка“ он је купио и оживљавао
све оно што не већа. Тако је и
Ђорђа Симоновића, који је покрај био
свога газду Кире Димитријевића, те из
Чачка испод суда побегао у Турску, па
се тек отуда у Србију вратио пошто је
ствар застарела, водио у Београд и пре-
поручивао га за делижанса.

Овако су сви овашњи „Виделовци“
„чистих“ руку.

Но народ је знао себи лека наји те је
разметио Кашића. И сада ће тек „ви-
деловачка“ недела да изађу на јавност.
Сви они нарушавају државне интересе,
и себе државних добром користе. Али
ако им и за сада и неможе ништа бити,
јер врана врви не копа очи, то ћемо
ми износити њихов прљав рад свету на
видик, па нек их позна још и боље ка-
кови су и шта су.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Ми смо већ јавили да је Коле Рашчић
био спречен да дође на главни скуп дру-
жине „за потпомагање Српске Књижев-
ности“. Познато је још из раније да је
Коле стављен под суд, да се из слободе
брани, због неке кривице коју му „ви-
деловци“ подмећу и стварају, и он је
спремајући за Београд, јавио се суду и
поднео јемеће, но и опет за то није му
дозвољено да путује. Дотле се дакле
тера партизанство. Човеку кога сваки по-
знаје као поштеног човека, не допушта се
да поред јемеће може путовати у Бе-
оград, и „виделовци“ који су почни-
ли големе кривице, дају се чак и загра-
нични пасоши.

Кривица коју „виделовци“ подмећу Ко-
лу није такове природе, какове су кри-
вице жалосних „Виделовца“ па и опет
за то вима је слободно чак и у стране
државе тумарати, а поштеним људима,
не да се да оду и до Београда. Тешко
народу са „виделовачком“ правдом.

И други кандидат за правозаступ-
ника г. Стојан Јовановић, полагао је и
положио правозаступнички испит 24. Ок-
тобра у зданију касационог суда. Г. Стојан
је свој испит одлично положио. Ми-
му, као и сама испитна комисија, чести-

тамо успех и желимо такође успех и на
путу правде и закона. Није неумесно
споменути, да су и г. Стојан Јовановић,
који и његов друг Живојин Величковић,
о ком смо прошли пут јавили да је та-
кође правозаступнички испит положио —
били у државној служби, па су при-
ликом „пречишћавања“ полиције из исте
отпуштени. Ето, ти, које правничак ис-
питна комисија сматра за одличне знање
закона, они су отпуштани из службе!!
Нека им њихов успех буде задовољење
за напесену увреду!

У недељу око три часа после по-
дне запалило се сено у државном сења-
ку. Запалило се један пласт који је био
баш у средини. Како то баш да се пласт
у средини упали?

ОТВОРЕНО ПИСМО.

Г. Мијаилу Стојановићу писару среза
Темијског!

Господине! Ви сте јуче враћајући се
из среза дошли у кафана Аврама Драги-
ћевића у Јасини, где сте са павудром
дотерили под стражом два Бачинца који су
у Јасини код свог стрица у гостима
били, а зашто сте их дотерили то ћете
ви знати, само знам да сте у присуству
мом и осталих који су у кафани били,
напали на ова два Бачинца са виком:
„ви сте разбојници, ви убијате Краља“
и т. д. И мене заповедисте да их апсам,
ја пак познавају јуде као поштене, а
види се вас угрејана, замолих вас, да их
не апсите већ да их пустите, а да ће
они на први вам позив доћи скромној
канцеларији, ја вам јамчим; ви њих пустите
да се окренујете на ме са виком:
„ти заступаш разбојнике“, пак пружисте
прст на ме и рекосте ми таки убијају
Краља, и т. д. Све вам друго праштам
као угрејаног човеку, али за ову реч
што сте ми на јавном месту пред пу-
бликом казали да оваки убијају Краља,
то вас овим позивам да ми за 10 дана
доказате је ли и ко од моих сродника
или ја ма у каквој буни или преврату
а камо ли владаочевом убиству учествовао,
али ако ми не доказате ја ћу тра-
жити законим путем задовољења, а ви
ћете остати пред светом као човек који
незна шта говори, а то је жалосно за
вас као чиновника!!!

21. Октобра 1882. г.

У Јасини.

А. Петковић
кмет и трг. Јасиковачки.

ТЕЛЕГРАМИ

Краљево, 24 Октобра.
После службе божије освећења је
водица у новоустановљеној овде ра-

размислити, шта му у интересу зе-
мље ваља чинити.

У оваште, бурно „Живео“ опро-
сти се Краљ, а чланови Скупштина, у
истом реду као што беху дошли,
изиђоше из дворца Његовог Вели-
чанства.

* * *

У дворани велике пиваре про-
дужио је Скуп „Друштвени за потпо-
магање Српске Књижевности“ свој
рад. Око 1 час по подне закључи
председник г. Ристић седницу овогог
друштва редовног састанка Скупштина, а
за тим позове председник управног
одбора, г. А. Васиљевић, чланове
Скупштина на заједничку вечеру.

Колико за Србију. Он као Србин,
владалац и патриота немари ако у
таком стању падне, само жели да
Србију наследи Александар I јаку
и моћну. Он то говори као Србин
и отац, што га боли, што осећа
тако.... Под првим утисцима не-
сртног догађаја није хтео да пре-
дузима основне мере нити да чини
ни меродавне кораке. Мислио је
да му је дужност, да узме себи
времена и да озбиљно размисли
о ситуацији. И он се размислио и
дошао до уверења, да овако не
може остати.... Апелује на све
партије од реда да се размисле, а
он је према нама испунио своју
дужност.

*

Краљ је свршио; Он доиста бе-
ше узбућен, потросен. Г. Ристић
свештено изјави Господару, да у сва-
ко доба може рачунати на патрио-
тизам и лојалност народно-либер-
алне странке. На то Краљ благо-
дари члановима либералне странке
што су сви дошли и изјави да ће

тарској школи, после тога црквеног
чинодејства, изговорио је управитељ
школе Др. Радић, овој прилици схо-
дну реч, на коју су присутни кли-
пали: да живи Његово Величанство
наш преузвиши Господар и Краљ
Милан I и Његов пресвети дом! и
с том скромном свечаношћу отворе-
на је данас: „Ратарска школа“.

НЕДЕЉНИ РЕПЕРТОАР

За месец Октобар.
Уторак 26 | Мраморска сруџа, по-
Среда 27 | зоришина игра у пет чи-
нова с певањем, од Баријера и Ти-
буста, прерадио Лаубе, с немачког
превео К. Ковачевић. (Нов комад).
Субота 30 | Кориолан, трагедија у
Недеља 31 | пет чинова, од Шек-
спира, по Вилбранту и Пену, пре-
вео Мита Живковић. (Нов комад).

Београдска Задруга за међу-
собно помагање и штедњу от-
почела је своју радњу од 1. овог и
прима уплате на удеоничке књиж-
ице у своме стану који се налази у
кући г. С. Вељковића спрам Руског
Цара.

У исто време прима и новац под
камату по 7%, а издаје по 10% —
5. октобра 1882 г
у Београду.

Управни одбор.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

ПОЗИВ

На претплату на књигу

ПРЕДАВАЊА О НОВИМ МЕРАМА.

Из расписа г. министра финансије од
1. септембра 1882 год, у коме он нала-
же: „Да сви они, који се у својим рад-
њама жеравају, морају што пре, и
најкаје до 1. маја 1883. год, набавити о
у својој радњи завести мере саобразне чл.
5 и 10 поземљото закон и прописан пра-
вилника о облику и саставу жерала и спра-
ва за мерење у краљевини Србији“. (види
„Срп. Новине“ бр. 228 год. L) — види
се, да ће се закон о новим мерама од
1. децембра 1873 год, потпуно увести
после 1. маја 1883 год., и да од тада
никога (ви купца, ни продавца) неће из-
вијавати незнање нових мера и њихо-
вог односа ка старим и обратно, почев
од најмањег ћачића па на више.

Да би по могућству своме могао по-
моći свима, који се новим мерама и њи-
ховим односима ка старим и обратно
нису довољно или и никакво познати, на-
ујам сак да прештампам моју књигу

„Предавања о новим мерама“, у којој ћу
нешто од старог изменити, а нешто од
новога додати.

Цела књига ова изнеће, од прилике,
6—7 штампаних табака, обичне осмине,
а садржиће ће јој бити ова:

I. Метарске мере.
II. Рачунање са десетним бројевима.
III. Претварање између старих и нових
мера.

IV. Претварање старе новчане вредности
у нову динарску.

V. Новаци (српски и страни).

Цена је овој књизи 50 пари динарских.

Скупљачима претплатника десета је
књига за њихов труд.

Око скупљања претплатника ја се нај-
више уздајем другове учитеље, које
брдатски молим, да око тога не пожаде
труд, а да ми, најдаје до 15. декембра
тек год, јаве за број претплатника, ка-
ко би знао колико ми комада књига тре-
ба печатити; јер ја ни једне књиге нећу
више печатити, него колико ми се буде
јавило претплатника.

Новац за књигу нека се мени непо-
редно шаље и то у плаћеном писму, а
може и упутићи.

Узгряду јављам се у штампарији
адржувачим штампарских радника може
још набавити моја књига „Предавања из
српског језика“. Прав. лео. О. Јасиковић.
22 октобра 1882.

у Београду.
Дим. Миловановић.
учит. у Палатахи.

КЊИГА

„Важност казненог закона“ го-
рова је, и може се добити у штам-
пари код „Св. Саве“.
J. B. Аванумовић,

Огласи

НА ДАН 8. НОВЕМБРА
ове године о Све-
том Аранђелу. — Мојој слави не
примам честиташа.

18. Октобра 1882. г.

Ниш.

Љуб. П. Младеновић
Алексинчани.

4 СОБЕ, КУЈНА и ПРЕДСОБЛЕ
шупа за дрва у авлији пијућа
вода, издаје се од 1 Новембра под
кирију. Железничка улица бр. 15.

НОВ ПРОИЗВОД

Како смокве бадем пиринач лимуново
ве поморанџе суво грожђе сардине
у кутијама и бурићима зајтина у
више сортне све фришко и продајем
са најумеренијом ценом тако да ће
п. муштерије бити подпунно задовољни
у бакалској трговини

Ђ. А. Борисављевић

У Београду спрам коларчетове пивнице
Број 138 3—3

ЗАСЕБНУ КУЋУ Г. Ра-
дајем Тодоровића судије (број 15 у
улици два бела голуба) са три собе
с лица и једном мањом из авлије,
кујном и предсобљем, а у авлији
засебна соба за млађе и кујна и са
вешником уређеном баштом са ода-
браним воћем и буваром у авлији
и свима осталим удобностима издаје
од 1 Новембра ов. год. под закуп

1 Октобра 1882
у Београду

Милан П. Жиковић.
Чиновник мин. финансије

ПРОДАЈЕМ КОБИЛУ ДОБРЕ
расе од 4 год. и 5 месеци
15 $\frac{1}{4}$ шака, каруце, санке, и прста-
коза 2 паре амова.

Никола Радојковић.

СТОТИНАМА ХИЉАДА ЉУДИ

ИМАЈУ да БЛАГОДАРЕ ЗА СВОЈУ ДЕПУ И ГУСТУ КОСУ ЈЕДИНО И САМО Ц. К. И
КР. УГАР. ИСКЉУЧ. ПРИВИЛ.

Есенција за растење косе и браде

која једино искорењује перут, а тако исто и у то идућој помади из праве штајерских алпских
трава или помади екстракта од ораја које фабрикује ц. к. и кр. исказуј. привил. парфима —
фабрика.

М. А. HRDLIKA IN WIEN,

Wieden, Hauptstrasse № 36.

Ненадмашно је средство моја успешна есенција за растење косе и браде, која кад се редовно
употребљаје у припомоћи помаде из штајерских, трана за кратко време произведе и на најљепшим
местима изобилно косе у првобитој боји! Млађи младчићи за своје лепе пуне браде имају да зах-
вате једино моја есенција за растење косе и браде.

Кад коса само опада дејствује она већ кроз осам дана, а противу перуту пошто се само з
пута употреби.

Најбоље и белосаско средство за бојење косе јесте „Копицинал“ (у коме нема ни најмање олова)
који под гаранцијом буји косу у свима бојама, прво, мрко и отворено мрко и то за 10. минута, и
процедија па снежнобелој коси даје лепу црну боју. — При употреби „Копицинал“ препоручујем
а исто тако и моје зетине из орајног екстракта за бојење и ногавиче косе.

МОЈА Ц. К. И КР. ИСКЉУЧ. ПРИВИВ.

ЕСЕНЦИЈА ЗА РАСТЕЊЕ КОСЕ И БРАДЕ

лечи радикално све случаје болести косиног корена и за врло кратко време, осигурује обстанак
косе до најдубље старости, пријатно дејствује на кожу главе, предупређује сваки бол главе и
одјама нечистој коже. Истински је за стотинама лица, који су били сасвим косе и беле, већ после
3 месеца, дакле за неизвршено кратко време, безу обрадованих лепих бујном брадом и густом ко-
сом. — Имамо у рукама многобројне писмене захвалнице

Maria Anna Hrdlicka

Wieden, Hauptstrasse № 36. in Wien.

Штампач:

1. велика албастерска флаша, двоструке јаке есенције за растење косе и телне фор. 3/50
1. малая флаша 2—
1. албастерска тегла помаде из праве штајерске тране 1/50
1. првне помаде из орајног екстракта 2—
Права косе „копицинал“ за првну, црну, мрко и отворено мрко боју № 1. (плана) № 2. (жуте) обе флаши за тајцама и четкицама стају 4—
1. флаши зетина за косу из орајног екстракта 1—
Помада из тајцама из орајног екстракта (косметик) 50
Након из иностранства, само за готове нопче, одма се одправљају.
За паковање рачунају со 30 крај ара вишне.

8.—12

ФОТОГРАФИЈА

Јављам поштованој публици да
сам овде у Београду отворио фотографски Атеље у коме ћу тамо
извршавати сликање у разним величинама и са умереном ценом за-
довољити сваког посетиоца.

Атеље постоји до куће г. Ка-
стојановића, књаз Михајлова улица.

С поштовашем
В. Даниловић
фотограф из Темишвара.
2—3

АЈВАРА ФРИШ-
ког као и остали еспан са најумеренијом ценом
продавајем тако даје п. муштерија подпуну бити задовољна са е-
спаном у мојој бакалској трговини.
у Београду.

Ђ. А. Борисављевић.
3—3 спрам Коларчетове пивнице

КУЋА врло удобна
испод „два бела голуба“ у Цетињској улици
бр. 10 издаје се од Митрова-дне под
кирију. Иста продаје се са проби-
татним услевима. Уплатити
Ламбру П. Ђорђевића
Трговца

КЕСА ДУВАНЦИЈСКИХ И
ВАКАЛСКИХ МОГУ
СЕ ДОБИТИ У ШТАМПАРИЈИ
КОД „СВ. САВЕ.“

ЈЕДАН ЂАК, КОЈИ СЛУША
трећу годину философије на великој школи, тражи кондиције за
гимназију и реалку. Пријавити се
треба у редакцији овога листа:

КУЋА МОЈУ У КНЕЗ МИ-
хајлову улицу број 12. продајем из сло-
бодне руке са пробитим условима. Кућа је нова и богато украсена споља и изнутра. Горња је сопствене
натоси паркетом постављена. При
земљи два дукана са собама и новим
укусним изложбама.

Ко жели ово моје име купити, тога
молим ради погодбе нека се обрати на
г. Стевана Тодоровића професора Реалке
у добравичној улици број 8.

притражашоц
Никола Вујатовић.
6—6

ПРИЈАТНА ЕКЗИСТЕНЦИЈА
и независан рад који се исплаћајује,
пружа се образованим људима. Ближе
известија даје експедиција листа.
бр. 109. 19—36

У КУЋИ ПОЛКОВНИКА ДР.
Жабарца издаје се удобан
квартар под кирију од долазећег
Митрова дна. бр. 184, 2—3.

ЋУМУРА КОСТОЛАЧКОГ
продајем 100 килограма (80 ока) по
1¹⁰⁰ динара постављен у кућу.
Порубине се примају у мојој пив-
арии и у бакалници г. Димитрија
Бојовића код терзијске чееме.

1—3 Ђорђе Вајферт.

Милој нашој братаници
ЉУБИЦИ

Даваћемо годишњи парастос
30 т. м. у валиулуској цркви
у 9 часова пре подне.
Молимо пријатеље и позна-
нике, да нам изволе доћи на
ову жалосну успомену.

У Београд 22 Окт. 1882
Владислав и Милица Вујовић.
1—3

Наш љубљени

ПЕРА

премину 7., а 8. овог месеца
предадојмо га матери земљи,
што јављамо свима пријатељима
и познаницима нашим као и пок.
друговима.

У исто време изјављујемо нај-
топлију благодарност свему гра-
ђанству овдањем које је изво-
дило учествовање у нашој неодо-
љивој тузи и жалости иначе и
при пратњи покојниковој нароч-
ито пак благодаримо на мах
состављеном певачком друштву
које је песмом спровод покојни-
ков увећавао.

9. Окт. 1882. г.

Кладово.

ожаљошћени:

Отац Маринко Савић
Матија Марија,
Баба Анастасија,
Браћа Димитрије и
Воре.

Сестре: Велика, Дарин-
ка и Амка.
Зет Пере
са осталом родбином.

НАЈНОВИЈА НАКЛАДА КЊИЖАРЕ БРАЋЕ ЈОВАНОВИЋА У ПАЕЧЕВУ.

ПРИПОВИЈЕСТИ

СТЈЕПАНА МИТРОВА ЉУ-
БИШЕ.

Са сликом алишевом.
Ова је је један знатан књижевник: „Ове оригиналне приче ванредно су
занимљиве. Све су пренете из душе народла, у њима се огледа народно ми-
тиљење и осећај. Слике су управ типови, језик жив, кратак и карактери-
стичан. Љубине су приче епохале, јер су оне не само богат извор за
наш народни језик, него ће се користити и они, који се баве културном
историјом...“ Цена фор. 1.20 или 2 динара 70 парара (26 табака 89).

СВЕТИСЛАВ И МИЛЕВА

Јов. Стев. Поповића.

Жалосно позорје у 4 дејства.

16. нов. или 35 парара.

ЦАР ДУШАН

у народним песмама.

Са сликом његовом.

15 нов. или 35 парара.

ГОРСКИ ВНЈЕНАЦ

Историјско збитије при по-
четку XVIII. вијека.

Сачинио Петар Петровић Његош
32 нов. или 70 парара.

ЈАДВИГА.

Историјски драмат из XIV.
столећа у 5 чипова.

Написала Г. К. Џузиника.
с польскога.

16 нов. или 35 парара.

ЖИТИЈЕ

Св. оца Николаја.

Написао по црквеним из-
ворима и предањима

Александар Павловић падов

20 нов. или 45 парара.

ЧЕТИРИ КТЕРИ.

Породична слика
Софije Подлиске.

Превод с польскога.
32 нов. или 70 парара.

ПРИПОВЕТКЕ

АЛФОНСА ДОДЕТА.

Превод с француског.

16 нов. или 35 парара.

АТАЛА.

Роман од Шатобријана.

С француског превео

Д. Јеврић.

50 нов. или 1 динар.

СВЕТИ САВА

прави српски архиепископ,

светитељ и просветитељ

народни.

написао Л. П.

15 нов. или 35 парара.

ДЕЛА ДОСИТИЈЕВА

III. књига:

Савети здравог разума.

32 нов. или 70 парара.

ЉУТИЦА БОГДАН

у народним песмама.

Са сликом његовом.

15 нов. или 35 парара.

ЦИГАНИН.

Позоришна игра у 3 чина.

написао Е. Сиљицитеј.

за спрску позорницу удељено

А. ХАЦИЋ.

16 нов. или 35 парара.

ЖИТИЈЕ

Димитрија Обрадовића.

који је у калуђерству проглан

Десетица.

За спрску оиздавницу извео

П. Деспотовић.

45 нов. или 1 динар.

ЖИТИЈЕ ХРИСТОВО

написао по јеванђељу

Александар Павловић,

парох.

20 нов. или 45 парара.

ДОН КИХОТЕ ОД МАНЧЕ ПРИПОВЕТКА МИГЕ-ЛА СЕРВАНТЕСА СА- ВЕДРЕ.

Још је Доситије
желео, да се овај дивни роман на српски преведе. Не само младеж, но и
одрасли наји ће у њему пуно уживаша. Ово издање украшено је многим
сликама — 90 нов. или 2 динара.